

Sant Andreu de Comallonga

Fonollosa

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fals. Mas Sant Andreu s/n (08259 Fonollosa)
Emplaçament Des de la BV3008 a l'alçada del molí de Boixeda cal agafar el camí que mena al mas St.Andreu

Coordenades:

Latitud: 41.78561
Longitud: 1.70977
UTM Est (X): 392787
UTM Nord (Y): 4626778

Classificació

Número de fitxa 08084-5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Barroc
Segle XIV
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Amb el pas del temps, la nau ha quedat desprovista del revestiment de guix que recobria el seu interior, tot i així el seu estat de conservació és bo.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 007A00055
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: ds., 05/03/2005 - 01:00

Descripció

L'església de Sant Andreu de Comallonga que conservem actualment, és el resultat d'un seguit de reformes i modificacions que s'han anat realitzant a la seva estructura al llarg dels segles, i que li donen un conglomerat d'estils diferents, entre els quals sobresurt l'obra gòtica. El temple està format per només una única nau, de forma rectangular i sense absis, alçada vers el segle XIV sobre les restes d'alguns dels murs de l'antiga capella romànica. D'aquesta es poden observar també alguns vestigis del portal obert a migdia, i un petit arc monolític que hauria realitzat la funció de llinda d'un finestral, i que fou reaprofitat posteriorment (després de les obres d'ampliació de la nau per ponent) com a element decoratiu de la pica d'aigua beneïda. Actualment l'església que es conserva manté la nau única, i la coberta amb una volta lleugerament apuntada. A l'interior de l'església es visualitza perfectament l'ampliació que es va fer al segle XVIII, i que va allargar l'església en direcció a ponent. En aquells moments va quedar anul·lada la porta adovellada de migdia, que només s'utilitzava com a accés al cementiri, i es va obrir un nou portal que és el que ara s'utilitza al mur de ponent. Es tracta d'un portal allindat i monolític que du la data de 1729. Sobre el mur de ponent es sobreposa un petit campanar d'espanya. A l'interior de l'església es conserven les imatges de Sant Andreu, Sant Eudald i Sant Jaume. Completa el conjunt una tanca adossada a migdia que protegeix el cementiri familiar.

Observacions:

L'arxiu fotogràfic de l'Àrea de Patrimoni Local de la Diputació de Barcelona compta amb dues fotografies de l'església de Sant Andreu de Comallonga datades el 1968. Es tracta de dues vistes generals, una des del SO i l'altra des del cantó SE. Des del 1996, els veïns dels masos propers celebren una missa acompanyada d'un dinar vora la capella el dia 17 de juliol per la festivitat de Sant Aleix. El motiu de la implantació d'aquesta celebració va ser la obertura del camí asfaltat que permet l'accés directe d'aquestes cases al molí de Boixeda i a la BV3008.

Història

Petita capella situada al costat del mas Sant Andreu, i que tot i formar part de la parròquia de Sant Mateu de Bages, pertany al municipi de Fonollosa. Antigament es trobava situada dins els termes del castell de Sant Mateu de Bages, apareixent als primers documents on és citada amb el nom de Sant Andreu de Sant Mateu, així succeeix encara el 1292. El primer document on és citada però, és encara una mica més antic, data de l'any 1221, quan es donaren uns béns al monestir de Santa Maria de l'Estany situats a Sant Andreu de Comallonga. Només un segle després ja ens apareix amb el nom tradicional de Sant Andreu de Comallonga. Segurament no passà mai de realitzar les funcions de capella rural. [AA.DD. 1987:280] El temple que podem observar actualment és el resultat del gran nombre de modificacions que s'hi ha anat realitzant al llarg dels segles sobre una antiga base romànica primerenca. No obstant això l'estil predominant és el gòtic, que s'aprecia sobretot a la volta interior apuntada. En aquests moments l'accés es feia mitjançant un portal adovellat obert a migdia. Al segle XVIII es va procedir a ampliar la capella, allargant-la un tram en direcció a ponent, i canviant l'accés per aquesta banda, obrint un portal allindat que du la data de 1729. La capella sempre ha estat lligada a la història del mas Sant Andreu, al qual dóna el nom. Una d'aquestes successives reformes s'hauria produït l'any 1729, tal i com indica la data esculpida a la llinda del portal.

Bibliografia

AA.DD. (1984) Catalunya Romànica. Vol XI. El Bages. Pàgs 239-255 GAVIN J.M. (1979) Inventari d'esglésies. Vol 5. El Bages. Barcelona. Pàgs.75-77. SITJES I MOLINS X (1986) Esglésies romàniques del Bages, Berguedà I Cardener. Amics de l'Art romànic del Bages. Manresa VILLEGAS F (1982) El romànic

